

ROZPORZĄDZENIE

MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ¹⁾

z dnia 2017 r.

w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół

Na podstawie art. 47 ust. 1 pkt 3 i ust. 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59) zarządza się, co następuje:

§ 1. Określa się ramowe plany nauczania dla publicznych szkół, o których mowa w art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe:

1) dla dzieci i młodzieży:

- a) szkoły podstawowej, w tym szkoły podstawowej specjalnej, z wyjątkiem szkoły podstawowej specjalnej dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, stanowiący załącznik nr 1 do rozporządzenia,
- b) szkoły podstawowej specjalnej dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, stanowiący załącznik nr 2 do rozporządzenia,
- c) oddziałów przysposabiających do pracy organizowanych w klasach VII i VIII szkoły podstawowej, w tym szkoły podstawowej specjalnej, z wyjątkiem szkoły podstawowej specjalnej dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, stanowiący załącznik nr 3 do rozporządzenia,
- d) liceum ogólnokształcącego, w tym liceum ogólnokształcącego specjalnego dla uczniów w normie intelektualnej: niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie oraz zagrożonych niedostosowaniem społecznym, stanowiący załącznik nr 4 do rozporządzenia,

¹⁾ Minister Edukacji Narodowej kieruje działem administracji rządowej – oświata i wychowanie, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 listopada 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Edukacji Narodowej (Dz. U. poz. 1903).

- e) technikum, w tym technikum specjalnego dla uczniów w normie intelektualnej: niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie oraz zagrożonych niedostosowaniem społecznym, stanowiący załącznik nr 5 do rozporządzenia,
- f) klasy wstępnej przygotowującej uczniów do kontynuowania nauki w liceum ogólnokształcącym dwujęzycznym, oddziale dwujęzycznym w liceum ogólnokształcącym, technikum dwujęzycznym lub oddziale dwujęzycznym w technikum, stanowiący załącznik nr 6 do rozporządzenia,
- g) branżowej szkoły I stopnia, w tym branżowej szkoły I stopnia specjalnej dla uczniów niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie oraz zagrożonych niedostosowaniem społecznym, przeznaczony dla uczniów będących absolwentami dotychczasowego gimnazjum, stanowiący załącznik nr 7 do rozporządzenia,
- h) branżowej szkoły I stopnia, w tym branżowej szkoły I stopnia specjalnej dla uczniów niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie oraz zagrożonych niedostosowaniem społecznym, przeznaczony dla uczniów będących absolwentami ośmioletniej szkoły podstawowej, stanowiący załącznik nr 8 do rozporządzenia,
- i) szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym oraz dla uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi, stanowiący załącznik nr 9 do rozporządzenia,
- j) branżowej szkoły II stopnia, w tym branżowej szkoły II stopnia specjalnej dla uczniów w normie intelektualnej: niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie oraz zagrożonych niedostosowaniem społecznym, którzy realizowali ramowy plan nauczania dla branżowej szkoły I stopnia przeznaczony dla uczniów będących absolwentami dotychczasowego gimnazjum, stanowiący załącznik nr 10 do rozporządzenia,
- k) branżowej szkoły II stopnia, w tym branżowej szkoły II stopnia specjalnej dla uczniów w normie intelektualnej: niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie oraz zagrożonych niedostosowaniem społecznym, którzy realizowali ramowy plan nauczania dla branżowej szkoły I stopnia przeznaczony dla uczniów będących absolwentami ośmioletniej szkoły podstawowej, stanowiący załącznik nr 11 do rozporządzenia,

- l) szkoły policealnej, w tym szkoły policealnej specjalnej dla uczniów w normie intelektualnej: niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie oraz zagrożonych niedostosowaniem społecznym, stanowiący załącznik nr 12 do rozporządzenia;
- 2) dla dorosłych:
 - a) klasy VII i VIII szkoły podstawowej prowadzącej zajęcia w formie:
 - stacjonarnej, stanowiący załącznik nr 13 do rozporządzenia,
 - zaocznej, stanowiący załącznik nr 14 do rozporządzenia,
 - b) liceum ogólnokształcącego prowadzącego zajęcia w formie:
 - stacjonarnej, stanowiący załącznik nr 15 do rozporządzenia,
 - zaocznej, stanowiący załącznik nr 16 do rozporządzenia,
 - c) szkoły policealnej prowadzącej zajęcia w formie:
 - stacjonarnej, stanowiący załącznik nr 17 do rozporządzenia,
 - zaocznej, stanowiący załącznik nr 18 do rozporządzenia.

§ 2. 1. Ramowy plan nauczania określa:

- 1) tygodniowy, a w szkołach dla dorosłych prowadzących zajęcia w formie zaocznej – semestralny, wymiar godzin dla uczniów poszczególnych klas lub semestrów w danym typie szkoły przeznaczonych na realizację:
 - a) obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego, w toku których odbywa się edukacja wczesnoszkolna, nauczanie przedmiotów lub bloków przedmiotowych, o których mowa w § 4 ust. 2,
 - b) obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia w zawodzie,
 - c) zajęć z wychowawcą;
- 2) tygodniowy, a w przypadku szkół dla dorosłych prowadzących zajęcia w formie zaocznej – semestralny, wymiar godzin do dyspozycji dyrektora szkoły przeznaczonych na:
 - a) zajęcia uwzględniające potrzeby, zainteresowania i uzdolnienia uczniów, w szczególności zajęcia związane z kształtowaniem aktywności i kreatywności uczniów oraz zajęcia z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
 - b) w przypadku szkół prowadzących kształcenie zawodowe – również na zajęcia związane z kształtowaniem kompetencji zawodowych,
 - c) w przypadku liceum ogólnokształcącego dla dorosłych – również na realizację przedmiotów w zakresie rozszerzonym;

- 3) minimalny tygodniowy wymiar godzin zajęć rewalidacyjnych dla uczniów niepełnosprawnych;
- 4) minimalny wymiar godzin zajęć z zakresu doradztwa zawodowego.

2. Zajęć rewalidacyjnych dla uczniów niepełnosprawnych nie prowadzi się w szkołach specjalnych zorganizowanych w podmiotach leczniczych.

§ 3. 1 Organ prowadzący szkołę, na wniosek dyrektora szkoły, może przyznać nie więcej niż 3 godziny tygodniowo dla każdego oddziału (grupy międzyoddziałowej lub grupy międzyklasowej) w danym roku szkolnym, a w przypadku szkół w zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich – od 6 do 12 godzin, na:

- 1) okresowe lub roczne zwiększenie liczby godzin wybranych obowiązkowych zajęć edukacyjnych;
- 2) realizację dodatkowych zajęć edukacyjnych, o których mowa w art. 109 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe;
- 3) realizację zajęć z języka migowego;
- 4) naukę geografii państwa, z którego obszarem kulturowym utożsamia się mniejszość narodowa, o której mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 13 ust. 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2016 r. poz. 1943, 1954, 1985 i 2169 oraz z 2017 r. poz. 60).

2. W przypadku wprowadzenia do rozkładu zajęć, o którym mowa w § 4 ust. 1, dodatkowych zajęć edukacyjnych oraz nauki geografii państwa, z którego obszarem kulturowym utożsamia się mniejszość narodowa, udział uczniów w tych zajęciach jest obowiązkowy.

§ 4. 1. Na podstawie ramowego planu nauczania dyrektor szkoły ustala dla poszczególnych klas i oddziałów tygodniowy rozkład zajęć, a w szkołach dla dorosłych prowadzących zajęcia w formie zaocznej – semestralny rozkład zajęć:

- 1) obowiązkowych i dodatkowych zajęć edukacyjnych;
- 2) zajęć z wychowawcą;
- 3) zajęć rewalidacyjnych dla uczniów niepełnosprawnych;
- 4) zajęć z zakresu doradztwa zawodowego;
- 5) zajęć religii lub etyki zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 12 ust. 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty;

- 6) zajęć wychowania do życia w rodzinie zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 4 ust. 3 ustawy z dnia 7 stycznia 1993 r. o planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach dopuszczalności przerywania ciąży (Dz. U. poz. 78, z późn. zm.²⁾);
- 7) zajęć języka mniejszości narodowej, etnicznej lub języka regionalnego, nauki własnej historii i kultury oraz nauki geografii państwa, z którego obszarem kulturowym utożsamia się mniejszość narodowa, zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 13 ust. 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty;
- 8) zajęć sportowych w oddziałach i szkołach sportowych oraz oddziałach i szkołach mistrzostwa sportowego zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 18 ust. 5 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe;
- 9) zajęć języka migowego.

2. Obowiązkowe zajęcia edukacyjne z zakresu kształcenia ogólnego mogą być zestawione w blok przedmiotowy, w ramach którego jest prowadzone zintegrowane nauczanie treści i umiejętności z różnych dziedzin wiedzy, realizowane w toku jednolitych zajęć edukacyjnych, pod warunkiem zapewnienia realizacji celów kształcenia i treści nauczania wynikających z podstawy programowej kształcenia ogólnego oraz zachowania wymiaru godzin poszczególnych obowiązkowych zajęć edukacyjnych na danym etapie edukacyjnym.

3. Obowiązkowe zajęcia edukacyjne z zakresu kształcenia w zawodzie, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 1 lit. b, ustala dyrektor szkoły.

4. W liceum ogólnokształcącym i technikum przedmioty ujęte w podstawie programowej kształcenia ogólnego w zakresie rozszerzonym mogą być realizowane w oddziale, grupie oddziałowej i grupie międzyoddziałowej, a za zgodą organu prowadzącego – także w grupie międzyszkolnej.

§ 5. 1. Dla uczniów niepełnosprawnych oraz uczniów szkół w zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich można przedłużyć okres nauki:

- 1) w szkole podstawowej:
 - a) o jeden rok – na I etapie edukacyjnym,
 - b) o dwa lata – na II etapie edukacyjnym;
- 2) w szkole ponadpodstawowej o jeden rok.

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1995 r. poz. 334, z 1996 r. poz. 646, z 1997 r. poz. 943 i 1040, z 1999 r. poz. 32 oraz z 2001 r. poz. 1792).

2. Decyzję o przedłużeniu okresu nauki uczniowi niepełnosprawnemu podejmuje rada pedagogiczna, po uzyskaniu pozytywnej opinii zespołu, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 127 ust. 19 pkt 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, oraz zgody rodziców ucznia.

3. Decyzję o przedłużeniu okresu nauki uczniowi szkoły w zakładzie poprawczym lub schronisku dla nieletnich podejmuje dyrektor szkoły, po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej.

4. Decyzje, o których mowa w ust. 2 i 3, podejmuje się:

- 1) w przypadku szkoły podstawowej:
 - a) na I etapie edukacyjnym – nie później niż do końca roku szkolnego w klasie III,
 - b) na II etapie edukacyjnym – nie później niż do końca roku szkolnego w klasie VIII;
- 2) w przypadku szkoły ponadpodstawowej – nie później niż do końca roku szkolnego w ostatnim roku nauki.

§ 6. 1. Dla uczniów niedostosowanych społecznie lub zagrożonych niedostosowaniem społecznym uczęszczających do branżowych szkół I stopnia zorganizowanych w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych, młodzieżowych ośrodkach socjoterapii, zakładach poprawczych lub schroniskach dla nieletnich można skrócić okres nauki do dwóch lat, pod warunkiem zachowania wymiaru godzin poszczególnych obowiązkowych zajęć edukacyjnych przewidzianego dla trzyletniego okresu nauczania, z tym że wymiar godzin zajęć wychowania fizycznego określa art. 28 ust. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe.

2. Decyzję o skróceniu okresu nauki uczniowi niedostosowanemu społecznie lub zagrożonemu niedostosowaniem społecznym uczęszczającemu do branżowej szkoły I stopnia zorganizowanej w młodzieżowym ośrodku wychowawczym lub młodzieżowym ośrodku socjoterapii podejmuje rada pedagogiczna, po uzyskaniu pozytywnej opinii zespołu, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 127 ust. 19 pkt 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe.

3. Decyzję o skróceniu okresu nauki uczniowi niedostosowanemu społecznie lub zagrożonemu niedostosowaniem społecznym uczęszczającemu do branżowej szkoły I stopnia zorganizowanej w zakładzie poprawczym lub schronisku dla nieletnich podejmuje dyrektor szkoły, po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej.

§ 7. 1. W klasach IV–VIII szkoły podstawowej, branżowej szkole I stopnia, liceum ogólnokształcącym, technikum, branżowej szkole II stopnia i szkole policealnej podział na grupy jest obowiązkowy:

- 1) na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z informatyki w oddziałach liczących więcej niż 24 uczniów; zajęcia mogą być prowadzone w grupie oddziałowej lub międzyoddziałowej liczącej nie więcej niż 24 uczniów; liczba uczniów w grupie nie może przekraczać liczby stanowisk komputerowych w pracowni komputerowej;
- 2) na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z języków obcych nowożytnych w oddziałach liczących więcej niż 24 uczniów; zajęcia mogą być prowadzone w grupie oddziałowej lub międzyoddziałowej liczącej nie więcej niż 24 uczniów;
- 3) na nie więcej niż połowie godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego, dla których z treści programu nauczania wynika konieczność prowadzenia ćwiczeń, w tym laboratoryjnych – w oddziałach liczących więcej niż 30 uczniów;
- 4) na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia w zawodzie, dla których z treści programu nauczania dla zawodu wynika konieczność prowadzenia ćwiczeń, w tym laboratoryjnych – w oddziałach liczących więcej niż 30 uczniów;
- 5) w przypadku prowadzenia kształcenia w zawodzie na podstawie modułowego programu nauczania dla zawodu, zgodnie z wymogami określonymi w modułowym programie nauczania dla zawodu;
- 6) na zajęciach praktycznej nauki zawodu, zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 120 ust. 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe;
- 7) na obowiązkowych zajęciach wychowania fizycznego; zajęcia mogą być prowadzone w grupie oddziałowej, międzyoddziałowej lub międzyklasowej, a w przypadku zespołu szkół – także w grupie międzyszkolnej, liczącej nie więcej niż 26 uczniów, z tym że jeżeli w skład grupy oddziałowej, międzyoddziałowej, międzyklasowej lub międzyszkolnej wchodzi uczniowie niepełnosprawni uczęszczający do oddziałów integracyjnych lub uczniowie oddziałów specjalnych, liczba uczniów w grupie nie może być większa niż liczba uczniów odpowiednio w oddziale integracyjnym lub oddziale specjalnym określona w przepisach wydanych na podstawie art. 111 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe.

2. W oddziałach integracyjnych i oddziałach specjalnych liczących co najmniej 3 uczniów niepełnosprawnych na zajęciach, o których mowa w ust. 1 pkt 1 – 3, podział na

grupy jest obowiązkowy, z tym że grupa oddziałowa, międzyoddziałowa lub międzyklasowa nie może liczyć mniej niż 5 uczniów.

3. W przypadku oddziałów liczących odpowiednio nie więcej niż 24, 26 lub 30 uczniów na zajęciach, o których mowa w ust. 1 pkt 1 – 4 i 7, podziału na grupy można dokonywać za zgodą organu prowadzącego szkołę.

4. W klasach IV–VIII szkoły podstawowej i szkole ponadpodstawowej zajęcia wychowania fizycznego, w zależności od realizowanej formy tych zajęć, mogą być prowadzone łącznie albo oddzielnie dla dziewcząt i chłopców.

§ 8. 1. Załączniki nr 1–3 do rozporządzenia stosuje się począwszy od roku szkolnego 2017/2018 w klasach I, IV i VII szkoły podstawowej, a w latach następnych również w kolejnych klasach szkoły podstawowej.

2. Załączniki nr 7, 9, 13 i 14 do rozporządzenia stosuje się począwszy od roku szkolnego 2017/2018.

3. Załączniki nr 12, 17 i 18 do rozporządzenia stosuje się począwszy od roku szkolnego 2017/2018 w semestrach I szkoły policealnej, a w latach następnych również w kolejnych semestrach szkoły policealnej.

4. Załączniki nr 4–6, 8, 15 i 16 do rozporządzenia stosuje się począwszy od roku szkolnego 2019/2020.

5. Załącznik nr 10 do rozporządzenia stosuje się począwszy od roku szkolnego 2020/2021.

6. Załącznik nr 11 do rozporządzenia stosuje się począwszy od roku szkolnego 2022/2023.

§ 9. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 września 2017 r.

MINISTER EDUKACJI NARODOWEJ

w porozumieniu:

MINISTER ROLNICTWA I ROZWOJU WSI

MINISTER ŚRODOWISKA

Uzasadnienie

Projekt rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 47 ust. 1 pkt 3 i ust. 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59), zwanej dalej „ustawą”.

Zasadniczą zmianą w stosunku do dotychczas obowiązujących ramowych planów nauczania w szkołach publicznych jest konstrukcja tych planów. Dotychczasowe ramowe plany nauczania określały minimalny wymiar godzin na danym etapie edukacyjnym przeznaczonych na realizację poszczególnych obowiązkowych zajęć edukacyjnych oraz zajęć z wychowawcą. Ten minimalny wymiar godzin obliczony był na 32–tygodniowy rok nauki w szkole podstawowej, gimnazjum, zasadniczej szkole zawodowej, szkole policealnej oraz trzyletniej szkole specjalnej przysposabiającej do pracy oraz na 30–tygodniowy rok nauki w liceum ogólnokształcącym i technikum. Dyrektor każdego typu szkoły miał możliwość swobodnego tworzenia szkolnego planu nauczania dla kierowanej przez siebie szkoły, zachowując ogólną tygodniową liczbę godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych dla poszczególnych klas określoną w poszczególnych ramowych planach nauczania. Przedmioty o niewielkim tygodniowym wymiarze godzin umieszczane były w szkołach tego samego typu w różnych klasach. Powodowało to, że uczeń zmieniający szkołę tego samego typu musiał często uzupełniać swoje wiadomości i umiejętności, gdyż w szkole, w której był dotychczas np. plastyka albo muzyka miała być realizowana w klasie wyższej, a w szkole, do której przechodził dany przedmiot został już zrealizowany.

Proponowane ramowe plany nauczania określają tygodniową (semestralną) liczbę godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych i zajęć z wychowawcą w poszczególnych klasach danego typu szkoły. Tak skonstruowane ramowe plany nauczania nie wymagają od dyrektorów szkół określania szkolnych planów nauczania. Na podstawie ramowego planu nauczania dyrektor opracuje tygodniowy (semestralny) rozkład zajęć. Ponadto uczniowie zmieniający szkołę danego typu unikną konieczności ewentualnego uzupełniania wiedzy i umiejętności z niektórych obowiązkowych zajęć edukacyjnych, gdyż w każdym typie szkoły obowiązywać będzie taka sama tygodniowa liczba godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych w każdej klasie.

Reforma strukturalna systemu edukacji powoduje konieczność wprowadzenia do ośmioletniej szkoły podstawowej nowych obowiązkowych zajęć edukacyjnych, a mianowicie: geografii, biologii, chemii i fizyki. Te nowe zajęcia będą wprowadzane stopniowo: geografia i biologia – poczynając od klasy piątej, a chemia i fizyka – poczynając od klasy siódmej. Również od klasy siódmej uczniowie będą mieli naukę drugiego języka obcego nowożytnego. W szkole podstawowej będzie ponadto możliwość organizowania, poczynając od klasy siódmej, oddziałów dwujęzycznych.

W szkole podstawowej zmieniają się również nazwy niektórych obowiązkowych zajęć edukacyjnych: zamiast zajęć komputerowych – informatyka, zamiast zajęć technicznych – technika, a w miejsce historii i społeczeństwa – odrębne zajęcia z historii i z wiedzy o społeczeństwie.

W miejsce trzyletnich zasadniczych szkół zawodowych powstaną trzyletnie branżowe szkoły I stopnia – w latach 2017/2018, 2018/2019 i 2019/2020 dla absolwentów gimnazjum, od roku 2019/2020 i w kolejnych latach szkolnych dla absolwentów ośmioletnich szkół podstawowych – stąd dwie wersje ramowych planów nauczania (załączniki nr 7 i 8).

Wprowadzenie ramowego planu nauczania dla branżowej szkoły I stopnia, branżowej szkoły II stopnia oraz pięcioletniego technikum jest konieczne ze względu na wprowadzenie tych typów szkół do ustawy – Prawo oświatowe.

Trzyletnia branżowa szkoła I stopnia rozpocznie funkcjonowanie od 1 września 2017 r. dla absolwentów gimnazjum, natomiast od 1 września 2019 r. – również dla absolwentów ośmioletniej szkoły podstawowej.

W konsekwencji, dwuletnia branżowa szkoła II stopnia rozpocznie funkcjonowanie od roku szkolnego 2020/2021, kiedy pierwsi uczniowie ukończą branżową szkołę I stopnia (do branżowej szkoły II stopnia będą przyjmowani absolwenci branżowej szkoły I stopnia, którzy kształcili się w zawodzie, w którym wyodrębniono kwalifikację wspólną dla zawodu nauczanego w danej branżowej szkole II stopnia). Ze względu na to, że w pierwszych latach funkcjonowania branżowej szkoły II stopnia będą do niej przyjmowani absolwenci branżowej szkoły I stopnia, którzy ukończyli gimnazjum, a od roku szkolnego 2022/2023 – absolwenci branżowej szkoły I stopnia, którzy ukończyli ośmioletnią szkołę podstawową, w załącznikach do rozporządzenia określono odrębne ramowe plany nauczania dla tego typu szkoły – odpowiednio w załączniku nr 10 oraz w załączniku nr 11.

Nowe ramowe plany nauczania zaczną obowiązywać w branżowej szkole I stopnia oraz w szkole policealnej (począwszy od semestru I szkoły policealnej) – od 1 września 2017 r., w pięcioletnim technikum – od 1 września 2019 r., natomiast w branżowej szkole II stopnia – od 1 września 2020 r.

Ramowy plan nauczania dla branżowej szkoły I stopnia określa tygodniowy wymiar godzin w każdej klasie przeznaczonych na realizację poszczególnych obowiązkowych zajęć edukacyjnych, w tym na realizację kształcenia zawodowego teoretycznego i praktycznego, i zajęć z wychowawcą. Tygodniowy wymiar godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych i zajęć z wychowawcą dla uczniów poszczególnych klas nie dotyczy uczniów będących młodocianymi pracownikami, z zachowaniem wymiaru godzin poszczególnych obowiązkowych zajęć edukacyjnych określonych w trzyletnim okresie nauczania tzn. dyrektor szkoły ustala w każdej klasie liczbę dni w tygodniu przeznaczonych na praktyczną naukę zawodu organizowaną u pracodawców oraz ustala wymiar poszczególnych obowiązkowych zajęć edukacyjnych realizowanych odpowiednio w klasach I–III, zapewniając

jednocześnie realizację tych zajęć w wymiarze określonym dla trzyletniego okresu nauczania.

W branżowej szkole I stopnia na kształcenie zawodowe przeznaczają się 50 godzin w trzyletnim okresie nauczania, przy czym dyrektor branżowej szkoły I stopnia ustalając rozkład zajęć będzie musiał określić wymiar godzin przeznaczonych na realizację kształcenia zawodowego praktycznego, nie mniejszy niż 60 % godzin określonych na realizację kształcenia zawodowego.

Uczniowie będący młodocianymi pracownikami mogą być kierowani przez szkołę do ośrodka dokształcania i doskonalenia zawodowego na turnus dokształcania teoretycznego w zakresie danego zawodu, w którym odbywają kształcenie zawodowe teoretyczne przez okres 4 tygodni w każdej klasie, w wymiarze 34 godzin tygodniowo. Zgodnie z § 16 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 stycznia 2012 r. w sprawie kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych (Dz. U. z 2014 r. poz. 622) młodociani pracownicy są przyjmowani na turnusy dokształcania teoretycznego młodocianych pracowników na podstawie skierowania wydanego przez szkołę – w przypadku gdy szkoła nie ma możliwości zrealizowania kształcenia zawodowego teoretycznego.

Ponadto w ramowym planie nauczania dla branżowej szkoły I stopnia został określony minimalny wymiar godzin zajęć z zakresu doradztwa zawodowego (minimum 10 godzin w trzyletnim okresie nauczania). W roku szkolnym 2017/2018 zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego są realizowane na podstawie programu przygotowanego przez nauczyciela realizującego te zajęcia i dopuszczonego do użytku przez dyrektora szkoły, po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej, który zawiera treści dotyczące informacji o zawodach, kwalifikacjach i stanowiskach pracy oraz możliwościach uzyskania kwalifikacji zgodnych z potrzebami rynku pracy i predyspozycjami zawodowymi (art. 292 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 60)).

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego realizowanego w kolejnych latach zostaną określone w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej wydanym na podstawie art. 47 ust. 1 pkt 4 ustawy – Prawo oświatowe.

Ramowy plan nauczania dla branżowej szkoły II stopnia określa tygodniowy wymiar godzin w każdej klasie przeznaczonych na realizację poszczególnych obowiązkowych zajęć edukacyjnych, w tym na realizację kształcenia zawodowego teoretycznego i praktycznego, i zajęć z wychowawcą.

Dyrektor branżowej szkoły II stopnia będzie ustalał klasę, w której realizowane będą praktyki zawodowe w wymiarze określonym w podstawie programowej kształcenia w zawodach, przy czym będzie mógł rozłożyć przebieg praktyk zawodowych w czasie.

Dotychczasowe oddziały przysposabiające do pracy organizowane w gimnazjach zostaną zastąpione oddziałami przysposabiającymi do pracy organizowanymi w klasach VII i VIII ośmioletniej szkoły podstawowej.

Proponowane są również zmiany nazw obowiązkowych zajęć edukacyjnych w ośmioletniej szkole podstawowej specjalnej dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym oraz trzyletniej szkole specjalnej przysposabiającej do pracy dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym oraz dla uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi.

Ponadto, w stosunku do obecnie obowiązujących przepisów, w projekcie proponuje się zmiany będące konsekwencją zmian wprowadzonych przepisami ustawy – Prawo oświatowe oraz zmiany o charakterze porządkującym:

- 1) funkcjonujące dotychczas określenie „upośledzenie umysłowe” zastąpiono określeniem „niepełnosprawność intelektualna”

W projekcie rozporządzenia oraz w załącznikach zamiast określenia „upośledzenie umysłowe w stopniu lekkim, umiarkowanym lub znacznym” użyto mniej stygmatyzującego określenia „niepełnosprawność intelektualna w stopniu odpowiednio lekkim, umiarkowanym lub znacznym”, zgodnie z terminologią przyjętą w ustawie – Prawo oświatowe.

- 2) zmiany nazw obowiązkowych zajęć edukacyjnych (załączniki nr 2 i nr 9 do rozporządzenia)

W załącznikach nr 2 i 9 zmienione zostały, w stosunku do przepisów rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 lutego 2012 r. w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych (Dz. U. poz. 204, z późn. zm.), nazwy obowiązkowych zajęć edukacyjnych.

W załączniku nr 2 (ramowy plan nauczania dla szkoły podstawowej specjalnej dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym), w klasach I–III wskazano nazwy obowiązkowych zajęć edukacyjnych. W dotychczasowych przepisach nie wskazywano nazw zajęć dla I etapu edukacyjnego, a przepisy określały jedynie minimalny wymiar godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych. Wprowadzenie powyższej zmiany pozwoli na wyeliminowanie wątpliwości zgłaszanych przez dyrektorów szkół, co do właściwego stosowania określenia dotyczącego nazwy obowiązkowych zajęć edukacyjnych w klasach I – III ww. szkoły podstawowej specjalnej.

Dotychczasowe zajęcia „funkcjonowanie w środowisku” zastąpiono zajęciami „funkcjonowanie osobiste i społeczne”, „zajęciami rozwijającymi kreatywność” i „zajęciami rozwijającymi komunikowanie się”. Dotychczasowe obowiązkowe zajęcia edukacyjne „muzyka z rytmiką”, „plastyka” i „technika” włączono natomiast do grupy zajęć o nowej nazwie „zajęcia rozwijające kreatywność”. Powyższe zmiany są konsekwencją zmian wprowadzonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla ww. grupy uczniów.

W załączniku nr 9 (ramowy plan nauczania dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym oraz dla uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi), wprowadzono nowy rodzaj zajęć „zajęcia rozwijające komunikowanie się”.

Powyższa zmiana jest konsekwencją zmiany wprowadzonej w podstawie programowej kształcenia ogólnego, która umożliwi uczniom z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym oraz uczniom z niepełnosprawnościami sprzężonymi, rozwijanie i poszerzanie kompetencji społecznych i komunikacyjnych niezbędnych w życiu dorosłym.

3) możliwość przedłużenia oraz skrócenia okresu nauki wynikająca ze zmiany struktury szkół nowego typu i okresu kształcenia w tych szkołach (§ 5 i § 6 projektu rozporządzenia)

W projektowanych przepisach zachowano dotychczasowe rozwiązania umożliwiające przedłużanie oraz skracanie okresu nauki uczniom, odpowiednio: niepełnosprawnym, niedostosowanym społecznie i zagrożonym niedostosowaniem społecznym w nowych typach szkół.

W związku ze zmianą struktury szkół, w tym wydłużeniem czasu kształcenia w nowych typach szkół (ośmioletniej szkole podstawowej, czteroletnim liceum ogólnokształcącym i pięcioletnim technikum), wprowadzeniem nowej dwuletniej branżowej szkoły II stopnia, oraz zachowaniem długości kształcenia w trzyletniej branżowej szkole I stopnia, trzyletniej szkole specjalnej przysposabiającej do pracy i w szkole policealnej, uczniów niepełnosprawni posiadający orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydane przez zespół orzekający działający w publicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym specjalistycznej, oraz uczniów szkoły w zakładzie poprawczym i schronisku dla nieletnich – będzie miał możliwość przedłużenia okresu nauki w ww. szkołach nowego typu:

1) w szkole podstawowej: o 1 rok na I etapie edukacyjnym i o 2 lata na II etapie edukacyjnym;

2) w szkole ponadpodstawowej: o 1 rok.

Decyzje dotyczące przedłużenia okresu nauki uczniowi niepełnosprawnemu oraz uczniowi szkoły w zakładzie poprawczym i schronisku dla nieletnich, będą podejmowane:

1) w przypadku szkoły podstawowej:

- a) na I etapie edukacyjnym – nie później niż do końca roku szkolnego w klasie III;
- b) na II etapie edukacyjnym – nie później niż do końca roku szkolnego w klasie VIII;

2) w przypadku szkoły ponadpodstawowej – nie później niż do końca roku szkolnego w ostatnim roku nauki.

Zastosowanie powyższego rozwiązania uwzględnia długość etapu kształcenia w szkołach nowego typu. Przedłużenie okresu nauki uczniowi niepełnosprawnemu stanowi jedną z form indywidualizacji procesu kształcenia tego ucznia, obok m. in. możliwości odroczenia do 9. roku życia realizacji obowiązku szkolnego, czyli o rok

lub dwa lata dłużej w stosunku do ich rówieśników, dostosowania wymagań edukacyjnych wynikających z realizowanych w szkole programów nauczania do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia niepełnosprawnego, zapewnienia zajęć rewalidacyjnych i form pomocy psychologiczno-pedagogicznej odpowiednio do rozpoznanych potrzeb w tym zakresie.

Dla uczniów niedostosowanych społecznie lub zagrożonych niedostosowaniem społecznym uczęszczających do branżowych szkół I stopnia zorganizowanych w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych, młodzieżowych ośrodkach socjoterapii, zakładach poprawczych lub schroniskach dla nieletnich pozostawiono dotychczasową możliwość skrócenia okresu nauki do dwóch lat.

4) przeznaczenie godzin do dyspozycji dyrektora szkoły oraz godziny przyznane przez organ prowadzący (§ 2 ust. 1 pkt 2 i § 3 projektu rozporządzenia)

W projekcie wskazano, że godziny do dyspozycji dyrektora szkoły, mogą być przeznaczone na zajęcia uwzględniające potrzeby, zainteresowania i uzdolnienia uczniów, w szczególności zajęcia związane z kształtowaniem aktywności i kreatywności uczniów i zajęcia z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej, a w przypadku:

- szkół prowadzących kształcenie zawodowe – również na zajęcia związane z kształtowaniem kompetencji zawodowych,
- liceum ogólnokształcącego dla dorosłych – również na realizację przedmiotów w zakresie rozszerzonym.

Dookreślono również, iż organ prowadzący szkołę, na wniosek dyrektora szkoły, może przyznać nie więcej niż 3 godziny tygodniowo dla każdego oddziału (grupy międzyoddziałowej lub grupy międzyklasowej) w danym roku szkolnym, a w przypadku szkół w zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich – od 6 do 12 godzin, nie tylko – jak dotychczas – na okresowe lub roczne zwiększenie liczby godzin wybranych obowiązkowych zajęć edukacyjnych, realizację dodatkowych zajęć edukacyjnych oraz realizację zajęć z języka migowego, ale również na realizację zajęć z geografii państwa, z którego obszarem kulturowym utożsamia się mniejszość narodowa, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 13 ust. 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2016 r. poz. 1943 oraz z 2017 r. poz. 60). Powyższe zajęcia z geografii państwa mogą być również realizowane z godzin do dyspozycji dyrektora (w ramach zajęć uwzględniających potrzeby ucznia).

Proponowane rozwiązanie ma na celu skorelowanie przedmiotowego projektu rozporządzenia z przepisami regulującymi organizowanie zajęć z geografii państwa, z którego obszarem kulturowym utożsamia się mniejszość narodowa, wynikającymi

z rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 listopada 2007 r. w sprawie warunków i sposobu wykonywania przez przedszkola, szkoły i placówki publiczne zadań umożliwiających podtrzymywanie poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i językowej uczniów należących do mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym (Dz. U. z 2014 r. poz. 263). Jest również odpowiedzią na wcześniejsze postulaty środowisk mniejszości narodowych.

5) liczba godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych

W liceach ogólnokształcących i technikach (III etap kształcenia) zostanie zwiększony tygodniowy wymiar godzin historii (z 2 do 8) oraz geografii, biologii, chemii i fizyki (z 1 do 4) realizowanych w zakresie podstawowym. W związku z tym uczniowie nie będą mieli obowiązku realizowania jednego z dotychczasowych przedmiotów uzupełniających (przyroda lub historia i społeczeństwo) realizowanych w wymiarze 4 godzin tygodniowo. Godziny przeznaczone na zwiększenie powyższego tygodniowego wymiaru godzin - dla wszystkich uczniów - będą przeniesione z części obecnego wymiaru godzin przeznaczonych na realizowanie przedmiotów w zakresie rozszerzonym – tylko dla grupy uczniów. W liceum ogólnokształcącym dla młodzieży uczniowie będą mogli wybrać od 2 do 3 przedmiotów realizowanych w zakresie rozszerzonym. W technikum i w liceum ogólnokształcącym dla dorosłych uczniowie i słuchacze wybierając będą 2 przedmioty realizowane w zakresie rozszerzonym. Nie ulega zmianie wymiar godzin (8 godzin) przeznaczonych na realizację w zakresie rozszerzonym następujących przedmiotów: język polski, historia muzyki, historia sztuki, język łaciński i kultura antyczna oraz filozofia. Natomiast geografia, biologia, chemia i fizyka, w związku ze zwiększonym wymiarem godzin przeznaczonych na zakres podstawowy, zostaną włączone do grupy przedmiotów realizowanych w zakresie rozszerzonym w wymiarze 6 godzin (język obcy nowożytny, historia, wiedza o społeczeństwie, matematyka oraz informatyka).

Dyrektor liceum ogólnokształcącego i technikum będzie ustalał dwa przedmioty spośród przedmiotów: filozofia, plastyka i muzyka, które będą realizowane obowiązkowo przez uczniów w klasie I. Wprowadzenie takiej możliwości to odpowiedź na postulaty środowisk artystycznych.

W liceach ogólnokształcących dwujęzycznych, liceach ogólnokształcących z oddziałami dwujęzycznymi, technikach dwujęzycznych i technikach z oddziałami dwujęzycznymi, za zgodą organu prowadzącego, będzie mogło być prowadzone kształcenie w klasie wstępnej o rocznym okresie nauczania. Jest to spełnienie postulatów, zwłaszcza liceów ogólnokształcących z oddziałami dwujęzycznymi, w których drugim językiem nauczania jest tzw. język „niszowy” - język rzadziej wybierany i mniej „dostępny” niż język angielski (załącznik nr 6).

W projekcie rozporządzenia zachowano dotychczasowe regulacje dotyczące m. in. minimalnego wymiaru godzin zajęć rewalidacyjnych dla uczniów niepełnosprawnych.

Nie ulegną zmianom zasady podziału na grupy na niektórych przedmiotach realizowanych w klasach IV – VIII szkoły podstawowej, branżowej szkole I i II stopnia, liceum ogólnokształcącym i technikum (§ 7 projektu rozporządzenia). Dodatkowo przewiduje się, po uzyskaniu zgody organu prowadzącego szkołę, możliwość podziału na grupy liczącej mniej niż 26 uczniów na zajęciach wychowania fizycznego.

Generalnie, z niewielkimi wyjątkami, zachowany będzie ogólny wymiar godzin przeznaczonych na obowiązkowe zajęcia edukacyjne we wszystkich typach szkół. Przyjęto zasadę, że dotychczasowy wymiar godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych i zajęć z wychowawcą w klasie I i II gimnazjum (59 godzin) przechodzi do ogólnego wymiaru godzin ośmioletniej szkoły podstawowej, a wymiar tych godzin w klasie III gimnazjum (31 godzin) przechodzi do wymiaru godzin liceum ogólnokształcącego i technikum. Tak więc, projektowany ogólny wymiar godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych w poszczególnych typach szkół będzie następujący:

- ośmioletnia szkoła podstawowa – 140 godzin (79 godzin z sześcioletniej szkoły podstawowej + 59 godzin z klas I i II gimnazjum = 138 godzin), czyli o 2 godziny więcej;
- branżowa szkoła I stopnia dla absolwentów gimnazjum – 89 godzin (86 godzin z zasadniczej szkoły zawodowej), czyli o 3 godziny więcej;
- czteroletnie liceum ogólnokształcące dla młodzieży – 121 godzin (91 godzin z trzyletniego liceum ogólnokształcącego + 31 godzin z klasy III gimnazjum = 122 godziny);
- pięcioletnie technikum – 171 godzin (133 godziny z czteroletniego technikum + 31 godzin z klasy III gimnazjum = 164 godziny), czyli o 7 godzin więcej;
- ośmioletnia szkoła podstawowa specjalna dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym – 192 godziny (132 godziny z sześcioletniej szkoły podstawowej specjalnej + 56 godzin z gimnazjum specjalnego = 188 godzin), czyli o 4 godziny więcej; ale zostaje 29 godzin z klasy III gimnazjum specjalnego, co oznacza łącznie 25 godzin mniej;
- trzyletnia szkoła specjalna przysposabiająca do pracy dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym oraz dla uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi – 104 godziny (101 godzin z dotychczasowej trzyletniej szkoły specjalnej), czyli o 3 godziny więcej;
- szkoła policealna dla młodzieży – 56 godzin (56 godzin z dotychczasowej szkoły policealnej);
- szkoła branżowa II stopnia dla absolwentów szkoły branżowej I stopnia po gimnazjum – 59 godzin (nowy typ szkoły), czyli 59 godzin więcej;

- oddziały przysposabiające do pracy organizowane w klasie VII i VIII szkoły podstawowej – 61 godzin (90 godzin z oddziałów przysposabiających do prac organizowanych w gimnazjum), czyli o 29 godzin mniej;
- klasa wstępna przygotowująca uczniów do nauki w oddziałach dwujęzycznych w liceum ogólnokształcącym lub technikum – 27 godzin (nowy typ klasy tworzony za zgodą organu prowadzącego);
- szkoła podstawowa dla dorosłych (klasy VII i VIII):
 - a) forma stacjonarna – 43 godziny (17 godzin z klasy VI szkoły podstawowej dla dorosłych + 32 godziny z semestrów I – IV gimnazjum dla dorosłych = 49 godzin), czyli o 6 godzin mniej;
 - b) forma zaoczna – 756 godzin (306 godzin z klasy VI szkoły podstawowej dla dorosłych + 576 z semestrów I – IV gimnazjum dla dorosłych = 882 godziny), czyli o 126 godzin mniej;
- czteroletnie liceum ogólnokształcące dla dorosłych:
 - a) forma stacjonarna – 66 godzin (47 godzin z trzyletniego liceum + 16 godzin z klasy III gimnazjum = 63 godziny), czyli o 3 godziny więcej;
 - b) forma zaoczna – 1134 godzin (846 godzin z trzyletniego liceum ogólnokształcącego + 288 godzin z klasy III gimnazjum = 1134);
- szkoła policealna dla dorosłych – zarówno w formie stacjonarnej jak i zaocznej – liczba godzin bez zmian.

Ramowe plany nauczania zawierają również godziny na realizację zajęć edukacyjnych z zakresu doradztwa zawodowego w klasach VII i VIII szkoły podstawowej w wymiarze po 10 godzin minimum w każdej klasie oraz w liceum ogólnokształcącym, technikum, branżowej szkole I stopnia (odpowiednio minimum 10 godzin w całym okresie nauczania). Zajęcia te mają szczególne znaczenie w obecnej dobie wyzwań edukacyjnych i zawodowych stojących przed młodym człowiekiem.

Mając na uwadze przepisy przejściowe zawarte w art. 291 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo oświatowe, w § 8 projektu rozporządzenia wskazano równocześnie lata szkolne (klasy), w których rozpoczyna się stosowanie poszczególnych załączników. I tak:

- załączniki nr 1–3 stosuje się począwszy od roku szkolnego 2017/2018 w klasach I, IV i VII szkoły podstawowej, a w latach następnych również w kolejnych klasach szkoły podstawowej;
- załączniki nr 7, 9, 13 i 14 stosuje się począwszy od roku szkolnego 2017/2018;
- załączniki nr 12, 17 i 18 stosuje się począwszy od roku szkolnego 2017/2018 w semestrach I szkoły policealnej, a w latach następnych również w kolejnych semestrach szkoły policealnej;
- załączniki nr 4–6, 8, 15 i 16 stosuje się począwszy od roku szkolnego 2019/2020;
- załącznik nr 10 stosuje się począwszy od roku szkolnego 2020/2021;
- załącznik nr 11 stosuje się począwszy od roku szkolnego 2022/2023.

Rozporządzenie wejdzie w życie 1 września 2017 r.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. poz. 1414, z późn. zm.) projekt rozporządzenia zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministerstwa Edukacji Narodowej oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji.

Rozporządzenie nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597) i w związku z tym nie podlega notyfikacji.

Przedmiot regulacji nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

RAMOWY PLAN NAUCZANIA DLA SZKOŁY PODSTAWOWEJ, W TYM SZKOŁY PODSTAWOWEJ SPECJALNEJ, Z WYJĄTKIEM SZKOŁY PODSTAWOWEJ SPECJALNEJ DLA UCZNIÓW Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ INTELEKTUALNĄ W STOPNIU UMIARKOWANYM LUB ZNACZNYM ¹⁾

Lp.	Obowiązkowe zajęcia edukacyjne	Klasy I–III					Razem w trzyletnim okresie nauczania
		Tygodniowy wymiar godzin w klasie					
		I	II	III			
1.	Edukacja wczesnoszkolna	20	20	20			60
Godziny do dyspozycji dyrektora szkoły		2					2
Ogółem		62					62
	Obowiązkowe zajęcia edukacyjne i zajęcia z wychowawcą	Klasy IV–VIII					Razem w pięcioletnim okresie nauczania
		Tygodniowy wymiar godzin w klasie					
		IV	V	VI	VII	VIII	
1.	Język polski	5	5	5	5	5	25
2.	Język obcy nowożytny	3	3	3	3 } + 2 ²⁾ 2	3 } + 2 ²⁾ 2	15 } + 4 ²⁾ 4
3.	Drugi język obcy nowożytny ³⁾	-	-	-			
4.	Muzyka	1	1	1	1	-	4
5.	Plastyka	1	1	1	1	-	4
6.	Historia	1	2	2	2	2	9
7.	Wiedza o społeczeństwie	-	-	-	-	2	2
8.	Przyroda	2	-	-	-	-	2
9.	Geografia	-	1	1	2	1	5
10.	Biologia	-	1	1	1	2	5
11.	Chemia	-	-	-	2	2	4
12.	Fizyka	-	-	-	2	2	4
13.	Matematyka	4	4	4	4	4	20
14.	Informatyka	1	1	1	1	1	5
15.	Technika	1	1	1	-	-	3
16.	Wychowanie fizyczne	4	4	4	4	4	20
17.	Edukacja dla bezpieczeństwa	-	-	-	-	1	1
18.	Zajęcia z wychowawcą	1	1	1	1	1	5
Razem na obowiązkowe zajęcia edukacyjne i zajęcia z wychowawcą		24	25	25	31+ 2²⁾	32+ 2²⁾	137+4²⁾
Godziny do dyspozycji dyrektora szkoły		3					3
Ogółem		140 + 4²⁾					
Doradztwo zawodowe		-	-	-	minimum m 10 godzin w roku	minimum 10 godzin w roku	minimum 20 godzin w dwuletnim okresie nauczania

¹⁾ Nie dotyczy uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, w tym uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi, jeżeli jedną z niepełnosprawności jest niepełnosprawność intelektualna w stopniu umiarkowanym lub znacznym, uczęszczających do szkoły podstawowej ogólnodostępnej, oddziału integracyjnego w szkole podstawowej ogólnodostępnej lub szkoły podstawowej integracyjnej.

²⁾ Dodatkowe godziny na nauczanie języka obcego nowożytnego będącego drugim językiem nauczania w oddziałach dwujęzycznych.

³⁾ Nie dotyczy uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim uczęszczających do szkoły podstawowej specjalnej, oddziału specjalnego w szkole podstawowej ogólnodostępnej, szkoły podstawowej ogólnodostępnej, oddziału integracyjnego w szkole podstawowej ogólnodostępnej lub szkoły podstawowej integracyjnej, przy czym na wniosek rodzica lub pełnoletniego ucznia uczeń ten może uczyć się drugiego języka obcego nowożytnego. Jeżeli uczeń nie uczy się drugiego języka obcego nowożytnego, uczęszcza na zajęcia z techniki.

1. W klasach I–III szkoły podstawowej (I etap edukacyjny – edukacja wczesnoszkolna) podziału godzin w każdej klasie na poszczególne obowiązkowe zajęcia edukacyjne (edukacja polonistyczna, język obcy nowożytny, edukacja muzyczna, edukacja plastyczna, edukacja społeczna, edukacja przyrodnicza, edukacja matematyczna, edukacja informatyczna i edukacja techniczna) dokonuje nauczyciel prowadzący te zajęcia.

W klasach I–III szkoły podstawowej na zajęcia wychowania fizycznego należy przeznaczyć po 3 godziny tygodniowo w każdej klasie.

W przypadku powierzenia prowadzenia zajęć z zakresu języka obcego nowożytnego, edukacji muzycznej, edukacji plastycznej lub edukacji informatycznej nauczycielom posiadającym odpowiednie kwalifikacje określone w przepisach wydanych na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2016 r. poz. 1379 oraz z 2017 r. poz. 60), innym niż nauczyciel, któremu powierzono prowadzenie edukacji wczesnoszkolnej, tygodniowy wymiar godzin tych zajęć wynosi dla:

- 1) języka obcego nowożytnego – po 2 godziny w każdej klasie;
- 2) edukacji muzycznej, edukacji plastycznej i edukacji informatycznej – po 1 godzinie w każdej klasie.

2. Minimalny tygodniowy wymiar godzin zajęć rewalidacyjnych dla uczniów niepełnosprawnych, w każdym roku szkolnym, wynosi:

- 1) w oddziale specjalnym – po 12 godzin na oddział;
- 2) w oddziale ogólnodostępnym lub integracyjnym – po 2 godziny na ucznia.

3. Wymiar godzin przeznaczonych na realizację zajęć religii lub etyki, wychowania do życia w rodzinie, języka mniejszości narodowej, etnicznej lub języka regionalnego, naukę własnej historii i kultury, naukę geografii państwa, z którego obszarem kulturowym utożsamia się mniejszość narodowa i zajęć sportowych w oddziałach i szkołach sportowych oraz w oddziałach i szkołach mistrzostwa sportowego określają przepisy, o których mowa w § 4 ust. 1 pkt 5–8 rozporządzenia.

RAMOWY PLAN NAUCZANIA DLA SZKOŁY PODSTAWOWEJ SPECJALNEJ DLA
UCZNIÓW Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ INTELEKTUALNĄ W STOPNIU
UMIARKOWANYM LUB ZNACZNYM ¹⁾

Lp.	Obowiązkowe zajęcia edukacyjne	Tygodniowy wymiar godzin w klasie								Razem w ośmioletnim okresie nauczania
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	
1.	Funkcjonowanie osobiste i społeczne	4	5	5	6	6	6	7	7	46
2.	Zajęcia rozwijające kreatywność	10	10	10	12	13	13	14	14	96
3.	Zajęcia rozwijające komunikowanie się	2	2	2	2	2	2	2	2	16
4.	Wychowanie fizyczne	3	3	3	4	4	4	4	4	29
Razem		19	20	20	24	25	25	27	27	187
Godziny do dyspozycji dyrektora szkoły		5								5
Ogółem		192								

1. Minimalny tygodniowy wymiar godzin zajęć rewalidacyjnych dla uczniów wynosi, w każdym roku szkolnym, po 10 godzin na każdy oddział.

W przypadku uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, w tym uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi, jeżeli jedną z niepełnosprawności jest niepełnosprawność intelektualna w stopniu umiarkowanym lub znacznym, uczęszczających do szkoły podstawowej ogólnodostępnej, oddziału integracyjnego w szkole podstawowej ogólnodostępnej lub szkoły podstawowej integracyjnej minimalny tygodniowy wymiar godzin zajęć rewalidacyjnych wynosi, w każdym roku szkolnym, po 2 godziny na ucznia.

2. Wymiar godzin przeznaczonych na realizację zajęć religii lub etyki określają przepisy o których mowa w § 4 ust.1 pkt 5 rozporządzenia.

¹⁾ Dotyczy również uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, w tym uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi, jeżeli jedną z niepełnosprawności jest niepełnosprawność intelektualna w stopniu umiarkowanym lub znacznym, uczęszczających do szkoły podstawowej ogólnodostępnej, oddziału integracyjnego w szkole podstawowej ogólnodostępnej lub szkoły podstawowej integracyjnej.

**RAMOWY PLAN NAUCZANIA DLA ODDZIAŁÓW
PRZYSPOSABIAJĄCYCH DO PRACY ORGANIZOWANYCH W KLASACH VII i VIII SZKOŁY
PODSTAWOWEJ, W TYM SZKOŁY PODSTAWOWEJ SPECJALNEJ, Z WYJĄTKIEM
SZKOŁY PODSTAWOWEJ SPECJALNEJ DLA UCZNIÓW Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ
INTELEKTUALNĄ W STOPNIU UMIARKOWANYM LUB ZNACZNYM¹⁾**

Lp.	Obowiązkowe zajęcia edukacyjne oraz zajęcia z wychowawcą	Tygodniowy wymiar godzin w klasie		Razem w dwuletnim okresie nauczania
		VII	VIII	
1.	Język polski	5	5	10
2.	Język obcy nowożytny	2	2	4
3.	Historia	2	2	4
4.	Wiedza o społeczeństwie	1	1	2
5.	Geografia	1	1	2
6.	Biologia	1	1	2
7.	Chemia	1	1	2
8.	Fizyka	1	1	2
9.	Matematyka	4	4	8
10.	Informatyka	1	1	2
11.	Wychowanie fizyczne	4	4	8
12.	Edukacja dla bezpieczeństwa	-	1	1
13.	Zajęcia przeznaczone na osiągnięcie wybranych efektów kształcenia określonych w podstawie programowej kształcenia w zawodach dla danego zawodu ²⁾	5	5	10
14.	Zajęcia z wychowawcą	1	1	2
Razem na obowiązkowe zajęcia edukacyjne i zajęcia z wychowawcą		29	30	59
Godziny do dyspozycji dyrektora szkoły		2		2
Ogółem		61		
Doradztwo zawodowe		minim m 10 godzin w roku	minim um 10 godzin w roku	minimum 20 godzin w dwuletnim okresie nauczania

¹⁾ Nie dotyczy uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, w tym uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi, jeżeli jedną z niepełnosprawności jest niepełnosprawność intelektualna w stopniu umiarkowanym lub znacznym, uczęszczających do szkoły podstawowej ogólnodostępnej, oddziału integracyjnego w szkole podstawowej ogólnodostępnej lub szkoły podstawowej integracyjnej.

²⁾ W przypadku oddziału zorganizowanego dla uczestników Ochotniczych Hufców Pracy oraz oddziału zorganizowanego w zakładzie poprawczym lub schronisku dla nieletnich godziny te przeznacza się na realizację przygotowania zawodowego w formie przuczenia do wykonywania określonej pracy.

1. Minimalny tygodniowy wymiar godzin zajęć rewalidacyjnych dla uczniów niepełnosprawnych, w każdym roku szkolnym, wynosi:

- 1) w oddziale specjalnym – po 12 godzin na oddział;
- 2) w oddziale ogólnodostępnym lub integracyjnym – po 2 godziny na ucznia.

2. Wymiar godzin przeznaczonych na realizację zajęć religii lub etyki, wychowania do życia w rodzinie, języka mniejszości narodowej, etnicznej lub języka regionalnego, naukę własnej historii i kultury i naukę geografii państwa, z którego obszarem kulturowym utożsamia się mniejszość narodowa, określają przepisy, o których mowa w § 4 ust. 1 pkt 5–7 rozporządzenia.

RAMOWY PLAN NAUCZANIA DLA LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCEGO, W TYM LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCEGO SPECJALNEGO DLA UCZNIÓW W NORMIE INTELEKTUALNEJ: NIEPEŁNOSPRAWNYCH, NIEDOSTOSOWANYCH SPOŁECZNIE ORAZ ZAGROŻONYCH NIEDOSTOSOWANIEM SPOŁECZNYM

Lp.	Obowiązkowe zajęcia edukacyjne i zajęcia z wychowawcą	Tygodniowy wymiar godzin w klasie				Razem w czteroletnim okresie nauczania
		I	II	III	IV	
		Zakres podstawowy				
1.	Język polski	4	4	4	4	16
2.	Język obcy nowożytny	3 } + 3 ¹⁾ 2 }	3 } + 3 ¹⁾ 2 }	3 } + 3 ¹⁾ 2 }	3 } + 2 ¹⁾ 2 }	12 } + 11 ¹⁾ 8 }
3.	Drugi język obcy nowożytny					
4.	Filozofia lub plastyka lub muzyka ²⁾	1	-	-	-	1
5.	Historia	2	2	2	2	8
6.	Wiedza o społeczeństwie	1	1	-	-	2
7.	Podstawy przedsiębiorczości	1	1	-	-	2
8.	Geografia	1	1	1	1	4
9.	Biologia	1	1	1	1	4
10.	Chemia	1	1	1	1	4
11.	Fizyka	1	1	1	1	4
12.	Matematyka	3	4	3	4	14
13.	Informatyka	1	1	1	-	3
14.	Wychowanie fizyczne	3	3	3	3	12
15.	Edukacja dla bezpieczeństwa	1	-	-	-	1
16.	Zajęcia z wychowawcą	1	1	1	1	4
Razem przedmioty w zakresie podstawowym i zajęcia z wychowawcą		27 + 3¹⁾	26 + 3¹⁾	23 + 3¹⁾	23 + 2¹⁾	99 + 11¹⁾

¹⁾ Dodatkowe godziny na nauczanie języka obcego nowożytnego będącego drugim językiem nauczania w liceum ogólnokształcącym dwujęzycznym lub oddziale dwujęzycznym w liceum ogólnokształcącym.

²⁾ Dyrektor liceum ogólnokształcącego ustala dwa przedmioty spośród przedmiotów: filozofia, plastyka i muzyka, które będą realizowane w klasie I.

Przedmioty w zakresie rozszerzonym	3	4	7	6	20
Razem na obowiązkowe zajęcia edukacyjne i zajęcia z wychowawcą	30 + 3¹⁾	30 + 3¹⁾	30 + 3¹⁾	29 + 2¹⁾	119 + 11¹⁾
Godziny do dyspozycji dyrektora szkoły	2				2
Ogółem	121 + 11¹⁾				
Doradztwo zawodowe	minimum 10 godzin w czteroletnim okresie nauczania				

1. Minimalny tygodniowy wymiar godzin zajęć rewalidacyjnych dla uczniów niepełnosprawnych, w każdym roku szkolnym, wynosi:

- 1) w oddziale specjalnym – po 12 godzin na oddział;
- 2) w oddziale ogólnodostępnym lub integracyjnym – po 2 godziny na ucznia.

2. Wymiar godzin przeznaczonych na realizację zajęć religii lub etyki, wychowania do życia w rodzinie, języka mniejszości narodowej, etnicznej lub języka regionalnego, naukę własnej historii i kultury, naukę geografii państwa, z którego obszarem kulturowym utożsamia się mniejszość narodowa i zajęć sportowych w oddziałach i szkołach sportowych oraz w oddziałach i szkołach mistrzostwa sportowego określają przepisy, o których mowa w § 4 ust.1 pkt 5–8 rozporządzenia.

3. Na przedmioty w zakresie rozszerzonym (dodatkowo, poza wymiarem godzin określonym dla przedmiotów w zakresie podstawowym), wymienione w podstawie programowej kształcenia ogólnego, w czteroletnim okresie nauczania, należy przeznaczyć:

- 1) w przypadku języka polskiego, historii muzyki, historii sztuki, języka łacińskiego i kultury antycznej oraz filozofii – po 8 godzin tygodniowo;
- 2) w przypadku języka obcego nowożytnego, historii, wiedzy o społeczeństwie, geografii, biologii, chemii, fizyki, matematyki oraz informatyki – po 6 godzin tygodniowo.

4. Dyrektor liceum ogólnokształcącego, po zasięgnięciu opinii rady liceum, a jeżeli rada liceum nie została powołana – po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej, rady rodziców i samorządu uczniowskiego, uwzględniając zainteresowania uczniów oraz możliwości organizacyjne, kadrowe i finansowe liceum, ustala przedmioty realizowane w zakresie rozszerzonym, spośród których uczeń wybiera od 2 do 3 przedmiotów.

5. Przedmioty w zakresie rozszerzonym, z wyjątkiem przedmiotów wymienionych w ust. 6, są realizowane w klasach I–IV.
6. Realizacja przedmiotów: historia muzyki, historia sztuki, język łaciński i kultura antyczna oraz filozofia może rozpocząć się w klasie I, II lub III.
7. Uczniowie oddziału (grupy oddziałowej, międzyoddziałowej lub międzyszkolnej), w którym tygodniowy wymiar godzin przedmiotów realizowanych w zakresie rozszerzonym jest niższy niż 22, mogą wystąpić z wnioskiem do dyrektora liceum ogólnokształcącego o:
- 1) zwiększenie liczby godzin przeznaczonych na przedmioty realizowane w zakresie rozszerzonym
albo
 - 2) realizowanie przedmiotów uzupełniających, dla których nie została ustalona podstawa programowa, lecz program nauczania tych przedmiotów został włączony do szkolnego zestawu programów nauczania. Tygodniowy wymiar godzin w czteroletnim okresie nauczania dla przedmiotu uzupełniającego wynosi co najmniej 2 godziny. Przedmioty uzupełniające ustala dyrektor liceum ogólnokształcącego po zasięgnięciu opinii uczniów danego oddziału (grupy oddziałowej, międzyoddziałowej lub międzyszkolnej).

RAMOWY PLAN NAUCZANIA DLA TECHNIKUM, W TYM TECHNIKUM SPECJALNEGO DLA UCZNIÓW W NORMIE INTELEKTUALNEJ:
NIEPEŁNOSPRAWNYCH NIEDOSTOSOWANYCH SPOŁECZNIE ORAZ ZAGROŻONYCH NIEDOSTOSOWANIEM SPOŁECZNYM

Lp.	Obowiązkowe zajęcia edukacyjne i zajęcia z wychowawcą	Tygodniowy wymiar godzin w klasie					Razem w pięcioletnim okresie nauczania
		I	II	III	IV	V	
		Zakres podstawowy					
1.	Język polski	4	3	3	3	3 ¹⁾	16
2.	Język obcy nowożytny	3	3	2	2	2 ¹⁾	12
3.	Drugi język obcy nowożytny	1 } + 2 ²⁾	1 } + 2 ²⁾	2 } + 2 ²⁾	2 } + 2 ²⁾	2 ¹⁾ } + 2 ¹⁾²⁾	8 } + 10²⁾
4.	Filozofia lub plastyka lub muzyka ³⁾	1	-	-	-	-	1
5.	Historia	2	2	2	1	1 ¹⁾	8
6.	Wiedza o społeczeństwie	-	-	-	1	1 ¹⁾	2
7.	Podstawy przedsiębiorczości	-	-	1	1	-	2
8.	Geografia ⁴⁾					-	} 16
9.	Biologia ⁴⁾					-	
10.	Chemia ⁴⁾					-	
11.	Fizyka ⁴⁾					-	
12.	Matematyka	2	3	3	3	3 ¹⁾	14
13.	Informatyka	1	1	1	-	-	3
14.	Wychowanie fizyczne	3	3	3	3	3	15
15.	Edukacja dla bezpieczeństwa	1	-	-	-	-	1
16.	Zajęcia z wychowawcą	1	1	1	1	1	5
Razem przedmioty w zakresie podstawowym i zajęcia z wychowawcą		23+2²⁾	21+2²⁾	22+2²⁾	21+2²⁾	16+2²⁾	103+10²⁾
Przedmioty w zakresie rozszerzonym		2	2	3	3	4 ¹⁾	14
Kształcenie zawodowe teoretyczne i praktyczne ⁵⁾		8	10	10	11	12 ¹⁾	51
Razem obowiązkowe zajęcia edukacyjne i zajęcia z wychowawcą		33+2²⁾	33+2²⁾	35+2²⁾	35+2²⁾	32+2²⁾	168+10²⁾
Godziny do dyspozycji dyrektora szkoły		3					3
Ogółem		171+10²⁾					
Doradztwo zawodowe		minimum 10 godzin w pięcioletnim okresie nauczania					

-
- 1) W przypadku zakończenia kształcenia zawodowego teoretycznego i praktycznego do końca lutego ostatniego roku nauki, dyrektor technikum ustala tygodniowy wymiar poszczególnych obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zachowaniem wymiaru godzin określonego na realizację obowiązkowych zajęć edukacyjnych.
 - 2) Dodatkowe godziny na nauczanie języka obcego nowożytnego będącego drugim językiem nauczania w technikum dwujęzycznym lub oddziale dwujęzycznym w technikum.
 - 3) Dyrektor technikum ustala dwa przedmioty spośród przedmiotów: filozofia, plastyka i muzyka, które będą realizowane w klasie I.
 - 4) Dyrektor technikum ustala liczbę godzin w klasach, w których będzie realizowany przedmiot, z zachowaniem tygodniowego wymiaru godzin określonego dla poszczególnych klas. Przedmiot jest realizowany w wymiarze 4 godzin w pięcioletnim okresie nauczania. Przedmiot może być realizowany w klasie I, II, III lub IV.
 - 5) Podziału godzin przeznaczonych na kształcenie zawodowe teoretyczne i kształcenie zawodowe praktyczne w danym zawodzie dokonuje dyrektor technikum, z tym że wymiar godzin przeznaczonych na kształcenie zawodowe praktyczne nie może być niższy niż 50 % godzin przewidzianych na kształcenie zawodowe.

1. Minimalnym tygodniowy wymiar godzin zajęć rewalidacyjnych dla uczniów niepełnosprawnych, w każdym roku szkolnym, wynosi:

- 1) w oddziale specjalnym – po 8 godzin na oddział;
- 2) w oddziale ogólnodostępnym lub integracyjnym – po 2 godziny na ucznia.

2. Wymiar godzin przeznaczonych na realizację zajęć religii lub etyki, wychowania do życia w rodzinie, języka mniejszości narodowej, etnicznej lub języka regionalnego, naukę własnej historii i kultury, naukę geografii państwa, z którego obszarem kulturowym utożsamia się mniejszość narodowa i zajęć sportowych w oddziałach i szkołach sportowych oraz w oddziałach i szkołach mistrzostwa sportowego określają przepisy, o których mowa w § 4 ust.1 pkt 5–8 rozporządzenia.

3. Na przedmioty w zakresie rozszerzonym (dodatkowo, poza wymiarem godzin określonym dla przedmiotów w zakresie podstawowym), wymienione w podstawie programowej kształcenia ogólnego, w pięcioletnim okresie nauczania, należy przeznaczyć:

- 1) w przypadku języka polskiego, historii muzyki, historii sztuki, języka łacińskiego i kultury antycznej oraz filozofii – po 8 godzin tygodniowo;
- 2) w przypadku języka obcego nowożytnego, historii, wiedzy o społeczeństwie, geografii, biologii, chemii, fizyki, matematyki oraz informatyki – po 6 godzin tygodniowo.

4. Dyrektor technikum, po zasięgnięciu opinii rady technikum, a jeżeli rada technikum nie została powołana – po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej, rady rodziców i samorządu uczniowskiego, uwzględniając zawód, w którym kształci technikum, zainteresowania uczniów oraz możliwości organizacyjne, kadrowe i finansowe technikum, ustala przedmioty realizowane w zakresie rozszerzonym, spośród których uczeń wybiera 2 przedmioty.

5. Przedmioty w zakresie rozszerzonym, z wyjątkiem przedmiotów wymienionych w ust. 6, są realizowane w klasach I–V.

6. Realizacja przedmiotów w zakresie rozszerzonym: historia muzyki, historia sztuki, język łaciński i kultura antyczna oraz filozofia może rozpocząć się w klasie I, II lub III.

7. Uczniowie oddziału (grupy oddziałowej, międzyoddziałowej lub międzyszkolnej), w którym tygodniowy wymiar godzin przedmiotów realizowanych w zakresie rozszerzonym jest niższy niż 14, mogą wystąpić z wnioskiem do dyrektora technikum o:

- 1) zwiększenie liczby godzin przeznaczonych na przedmioty realizowane w zakresie rozszerzonym
albo
- 2) realizowanie przedmiotów uzupełniających, dla których nie została ustalona podstawa programowa, lecz program nauczania tych przedmiotów został włączony do szkolnego zestawu programów nauczania. Tygodniowy wymiar godzin w pięcioletnim okresie nauczania dla przedmiotu uzupełniającego wynosi co najmniej 2 godziny. Przedmioty uzupełniające ustala dyrektor technikum po zasięgnięciu opinii uczniów danego oddziału (grupy oddziałowej, międzyoddziałowej lub międzyszkolnej).

8. Praktyki zawodowe są realizowane w wymiarze określonym w podstawie programowej kształcenia w zawodach, w klasie ustalonej przez dyrektora technikum. Dyrektor technikum może rozłożyć w czasie przebieg praktyk zawodowych.

RAMOWY PLAN NAUCZANIA DLA KLASY WSTĘPNEJ PRZYGOTOWUJĄCEJ
UCZNIÓW DO KONTYNUOWANIA NAUKI W LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCACYM
DWUJĘZYCZNYM, ODDZIALE DWUJĘZYCZNYM W LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCACYM,
TECHNIKUM DWUJĘZYCZNYM LUB ODDZIALE DWUJĘZYCZNYM W TECHNIKUM

Lp.	Obowiązkowe zajęcia edukacyjne i zajęcia z wychowawcą	Tygodniowy wymiar godzin w klasie wstępnej
1.	Język polski	2
2.	Język obcy nowożytny będący drugim językiem nauczania	18
3.	Matematyka	2
4.	Wychowanie fizyczne	3
5.	Zajęcia z wychowawcą	1
Razem na obowiązkowe zajęcia edukacyjne i zajęcia z wychowawcą		26
Godziny do dyspozycji dyrektora szkoły		1
Ogółem		27

Minimalny tygodniowy wymiar godzin zajęć rewalidacyjnych dla uczniów niepełnosprawnych wynosi po 2 godziny na ucznia.

**RAMOWY PLAN NAUCZANIA DLA BRANŻOWEJ SZKOŁY I STOPNIA, W TYM
BRANŻOWEJ SZKOŁY I STOPNIA SPECJALNEJ DLA UCZNIÓW
NIEPEŁNOSPRAWNYCH, NIEDOSTOSOWANYCH SPOŁECZNIE ORAZ
ZAGROŻONYCH NIEDOSTOSOWANIEM SPOŁECZNYM, PRZEZNACZONY DLA
UCZNIÓW BĘDĄCYCH ABSOLWENTAMI DOTYCHCZASOWEGO GIMNAZJUM**

Lp.	Obowiązkowe zajęcia edukacyjne i zajęcia z wychowawcą	Tygodniowy wymiar godzin w klasie			Razem w trzyletnim okresie nauczania
		I	II	III	
1.	Język polski	1	2	2	5
2.	Język obcy nowożytny	1	2	1	4
3.	Historia	1	1	-	2
4.	Wiedza o społeczeństwie	-	-	1	1
5.	Geografia ¹⁾			-	} 4
6.	Biologia ¹⁾			-	
7.	Chemia ¹⁾			-	
8.	Fizyka ¹⁾			-	
9.	Matematyka	2	1	1	4
10.	Informatyka	1	-	-	1
11.	Podstawy przedsiębiorczości	2	-	-	2
12.	Wychowanie fizyczne	3	3	3	9
13.	Edukacja dla bezpieczeństwa	1	-	-	1
14.	Kształcenie zawodowe teoretyczne i praktyczne ²⁾	12	18	20	50
15.	Zajęcia z wychowawcą	1	1	1	3
Razem na obowiązkowe zajęcia edukacyjne i zajęcia z wychowawcą ³⁾		27	30	29	86
Godziny do dyspozycji dyrektora szkoły		3			3
Ogółem		89			
Doradztwo zawodowe		minimum 10 godzin w trzyletnim okresie nauczania			

¹⁾ Dyrektor szkoły ustala klasę, w której będzie realizowany przedmiot, z zachowaniem tygodniowego wymiaru godzin określonego dla poszczególnych klas. Przedmiot jest realizowany w wymiarze 1 godziny w trzyletnim okresie nauczania. Przedmiot może być realizowany w klasie I lub II.

²⁾ Podziału godzin przeznaczonych na kształcenie zawodowe teoretyczne i kształcenie zawodowe praktyczne w danym zawodzie dokonuje dyrektor szkoły, z tym że wymiar godzin przeznaczonych na kształcenie zawodowe praktyczne nie może być niższy niż 60% godzin przewidzianych na kształcenie zawodowe; w przypadku uczniów – młodocianych pracowników, dyrektor szkoły dokonuje podziału godzin w porozumieniu z pracodawcami.

³⁾ Tygodniowy wymiar godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych i zajęć z wychowawcą dla uczniów poszczególnych klas nie dotyczy uczniów będących młodocianymi pracownikami, z zachowaniem wymiaru godzin poszczególnych obowiązkowych zajęć edukacyjnych i zajęć z wychowawcą określonych dla trzyletniego okresu nauczania.

1. Minimalny tygodniowy wymiar godzin zajęć rewalidacyjnych dla uczniów niepełnosprawnych, w każdym roku szkolnym, wynosi:

- 1) w oddziale specjalnym – po 10 godzin na oddział;
- 2) w oddziale ogólnodostępnym lub integracyjnym – po 2 godziny na ucznia.

2. Wymiar godzin przeznaczonych na realizację zajęć religii lub etyki, wychowania do życia w rodzinie, języka mniejszości narodowej, etnicznej lub języka regionalnego, naukę własnej historii i kultury, naukę geografii państwa, z którego obszarem kulturowym utożsamia się mniejszość narodowa i zajęć sportowych w oddziałach i szkołach sportowych oraz w oddziałach i szkołach mistrzostwa sportowego określają przepisy, o których mowa w § 4 ust. 1 pkt 5–8 rozporządzenia.

3. Uczniowie będący młodocianymi pracownikami, skierowani przez szkołę do ośrodka kształcenia i doskonalenia zawodowego na turnus kształcenia teoretycznego w zakresie danego zawodu, odbywają kształcenie zawodowe teoretyczne przez okres 4 tygodni w każdej klasie, w wymiarze 34 godzin tygodniowo.

4. W przypadku uczniów będących młodocianymi pracownikami dyrektor szkoły ustala w każdej klasie liczbę dni w tygodniu przeznaczonych na praktyczną naukę zawodu organizowaną u pracodawców.

**RAMOWY PLAN NAUCZANIA DLA BRANŻOWEJ SZKOŁY I STOPNIA, W TYM
BRANŻOWEJ SZKOŁY I STOPNIA SPECJALNEJ DLA UCZNIÓW
NIEPEŁNOSPRAWNYCH, NIEDOSTOSOWANYCH SPOŁECZNIE ORAZ
ZAGROŻONYCH NIEDOSTOSOWANIEM SPOŁECZNYM, PRZEZNACZONY DLA
UCZNIÓW BĘDĄCYCH ABSOLWENTAMI OŚMIOLETNIEJ SZKOŁY
PODSTAWOWEJ**

Lp.	Obowiązkowe zajęcia edukacyjne i zajęcia z wychowawcą	Tygodniowy wymiar godzin w klasie			Razem w trzyletnim okresie nauczania
		I	II	III	
1.	Język polski	2	2	2	6
2.	Język obcy nowożytny	2	2	1	5
3.	Historia	1	1	1	3
4.	Wiedza o społeczeństwie	-	-	1	1
5.	Geografia ¹⁾				} 6
6.	Biologia ¹⁾				
7.	Chemia ¹⁾				
8.	Fizyka ¹⁾				
9.	Matematyka	2	2	1	5
10.	Informatyka	1	-	-	1
11.	Podstawy przedsiębiorczości	2	-	-	2
12.	Wychowanie fizyczne	3	3	3	9
13.	Edukacja dla bezpieczeństwa	1	-	-	1
14.	Kształcenie zawodowe teoretyczne i praktyczne ²⁾	12	18	20	50
15.	Zajęcia z wychowawcą	1	1	1	3
Razem na obowiązkowe zajęcia edukacyjne i zajęcia z wychowawcą ³⁾		29	31	32	92
Godziny do dyspozycji dyrektora szkoły		3			3
Ogółem		95			
Doradztwo zawodowe		minimum 10 godzin w trzyletnim okresie nauczania			

¹⁾ Dyrektor szkoły ustala dwa przedmioty spośród przedmiotów: geografia, biologia, chemia i fizyka, które będą realizowane w klasach I–III w wymiarze 1 godziny tygodniowo w każdej klasie.

²⁾ Podziału godzin przeznaczonych na kształcenie zawodowe teoretyczne i kształcenie zawodowe praktyczne w danym zawodzie dokonuje dyrektor szkoły, z tym że wymiar godzin przeznaczonych na kształcenie zawodowe praktyczne nie może być niższy niż 60% godzin przewidzianych na kształcenie zawodowe; w przypadku uczniów – młodocianych pracowników, dyrektor szkoły dokonuje podziału godzin w porozumieniu z pracodawcami.

³⁾ Tygodniowy wymiar godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych i zajęć z wychowawcą dla uczniów poszczególnych klas nie dotyczy uczniów będących młodocianymi pracownikami, z zachowaniem wymiaru godzin poszczególnych obowiązkowych zajęć edukacyjnych i zajęć z wychowawcą określonych dla trzyletniego okresu nauczania.

1. Minimalny tygodniowy wymiar godzin zajęć rewalidacyjnych dla uczniów niepełnosprawnych, w każdym roku szkolnym, wynosi:

- 1) w oddziale specjalnym – po 10 godzin na oddział;
- 2) w oddziale ogólnodostępnym lub integracyjnym – po 2 godziny na ucznia.

2. Wymiar godzin przeznaczonych na realizację zajęć religii lub etyki, wychowania do życia w rodzinie, języka mniejszości narodowej, etnicznej lub języka regionalnego, naukę własnej historii i kultury, naukę geografii państwa, z którego obszarem kulturowym utożsamia się mniejszość narodowa i zajęć sportowych w oddziałach i szkołach sportowych oraz w oddziałach i szkołach mistrzostwa sportowego określają przepisy, o których mowa w § 4 ust.1 pkt 5–8 rozporządzenia.

3. Uczniowie będący młodocianymi pracownikami, skierowani przez szkołę do ośrodka doształcania i doskonalenia zawodowego na turnus doształcania teoretycznego w zakresie danego zawodu, odbywają kształcenie zawodowe teoretyczne przez okres 4 tygodni w każdej klasie, w wymiarze 34 godzin tygodniowo.

4. W przypadku uczniów będących młodocianymi pracownikami dyrektor szkoły ustala w każdej klasie liczbę dni w tygodniu przeznaczonych na praktyczną naukę zawodu organizowaną u pracodawców.

RAMOWY PLAN NAUCZANIA DLA SZKOŁY SPECJALNEJ PRZYSPOSABIAJĄCEJ
DO PRACY DLA UCZNIÓW Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ INTELEKTUALNĄ
W STOPNIU UMIARKOWANYM LUB ZNACZNYM ORAZ DLA UCZNIÓW
Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI SPRZĘŻONYMI

Lp.	Obowiązkowe zajęcia edukacyjne i zajęcia z wychowawcą	Tygodniowy wymiar godzin w klasie			Razem w trzyletnim okresie nauczania
		I	II	III	
1.	Funkcjonowanie osobiste i społeczne	6	6	5	17
2.	Wychowanie fizyczne	3	3	3	9
3.	Przysposobienie do pracy	18	19	20	57
4.	Zajęcia kształtujące kreatywność	4	4	4	12
5.	Zajęcia rozwijające komunikowanie się	2	2	2	6
Razem na obowiązkowe zajęcia edukacyjne i zajęcia z wychowawcą		33	34	34	101
Godziny do dyspozycji dyrektora szkoły		3			3
Ogółem		104			
Zajęcia rewalidacyjne		10	10	10	30

Wymiar godzin przeznaczonych na realizację zajęć religii lub etyki określają przepisy, o których mowa w § 4 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia.

**RAMOWY PLAN NAUCZANIA DLA BRANŻOWEJ SZKOŁY II STOPNIA, W TYM
BRANŻOWEJ SZKOŁY II STOPNIA SPECJALNEJ DLA UCZNIÓW W NORMIE
INTELEKTUALNEJ: NIEPEŁNOSPRAWNYCH, NIEDOSTOSOWANYCH
SPOŁECZNIE ORAZ ZAGROŻONYCH NIEDOSTOSOWANIEM SPOŁECZNYM,
KTÓRZY REALIZOWALI RAMOWY PLAN NAUCZANIA DLA BRANŻOWEJ
SZKOŁY I STOPNIA PRZEZNACZONY DLA UCZNIÓW BĘDĄCYCH
ABSOLWENTAMI DOTYCHCZASOWEGO GIMNAZJUM**

Lp.	Obowiązkowe zajęcia edukacyjne i zajęcia z wychowawcą	Tygodniowy wymiar godzin w klasie		Razem w dwuletnim okresie nauczania
		I	II	
1.	Język polski	4	3	7
2.	Język obcy nowożytny	3	2	5
3.	Matematyka	3	3	6
4.	Informatyka	1	1	2
5.	Wychowanie fizyczne	3	3	6
6.	Kształcenie zawodowe teoretyczne i praktyczne ¹⁾	12	16	28
7.	Zajęcia z wychowawcą	1	1	2
Razem na obowiązkowe zajęcia edukacyjne i zajęcia z wychowawcą		27	29	56
Godziny do dyspozycji dyrektora szkoły		3		3
Ogółem		59		

1. Minimalny tygodniowy wymiar godzin zajęć rewalidacyjnych dla uczniów niepełnosprawnych, w każdym roku szkolnym, wynosi:

- 1) w oddziale specjalnym – po 8 godzin na oddział;
- 2) w oddziale ogólnodostępnym lub integracyjnym – po 2 godziny na ucznia.

2. Wymiar godzin przeznaczonych na realizację zajęć religii lub etyki, zajęć języka mniejszości narodowej, etnicznej lub języka regionalnego, naukę własnej historii i kultury, naukę geografii państwa, z którego obszarem kulturowym utożsamia się mniejszość narodowa i zajęć sportowych w oddziałach i szkołach sportowych oraz w oddziałach i szkołach mistrzostwa sportowego określają przepisy, o których mowa w § 4 ust. 1 pkt 5, 7 i 8 rozporządzenia.

¹⁾ Podziału godzin przeznaczonych na kształcenie zawodowe teoretyczne i kształcenie zawodowe praktyczne w danym zawodzie dokonuje dyrektor szkoły, z tym że wymiar godzin przeznaczonych na kształcenie zawodowe praktyczne nie może być niższy niż 50% godzin przewidzianych na kształcenie zawodowe.

3. Praktyki zawodowe są realizowane w wymiarze określonym w podstawie programowej kształcenia w zawodach, w klasie ustalonej przez dyrektora szkoły. Dyrektor szkoły może rozłożyć w czasie przebieg praktyk zawodowych.

**RAMOWY PLAN NAUCZANIA DLA SZKOŁY POLICEALNEJ, W TYM SZKOŁY
POLICEALNEJ SPECJALNEJ DLA UCZNIÓW W NORMIE INTELEKTUALNEJ:
NIEPEŁNOSPRAWNYCH, NIEDOSTOSOWANYCH SPOŁECZNIE ORAZ ZAGROŻONYCH
NIEDOSTOSOWANIEM SPOŁECZNYM¹⁾**

Lp.	Obowiązkowe zajęcia edukacyjne	Tygodniowy wymiar godzin w klasie		Razem w dwuletnim okresie nauczania
		I	II	
1.	Kształcenie zawodowe teoretyczne i praktyczne ²⁾	25	25	50
2.	Wychowanie fizyczne	3	3	6
Razem na obowiązkowe zajęcia edukacyjne		28	28	56

Praktyki zawodowe są realizowane w wymiarze określonym w podstawie programowej kształcenia w zawodach.

¹⁾ Dotyczy szkoły policealnej o 2-letnim okresie nauczania. W przypadku rocznego, 1,5-rocznego lub 2,5-letniego okresu nauczania wymiar godzin określony w tabeli ulega odpowiedniemu zmniejszeniu lub zwiększeniu.

²⁾ Podziału godzin przeznaczonych na kształcenie zawodowe teoretyczne i kształcenie zawodowe praktyczne w danym zawodzie dokonuje dyrektor szkoły, z tym że wymiar godzin przeznaczonych na kształcenie zawodowe praktyczne nie może być niższy niż 50% godzin przewidzianych na kształcenie zawodowe.

RAMOWY PLAN NAUCZANIA DLA KLASY VII i VIII SZKOŁY PODSTAWOWEJ DLA
DOROSŁYCH PROWADZĄCEJ ZAJĘCIA W FORMIE STACJONARNEJ

Lp.	Obowiązkowe zajęcia edukacyjne	Tygodniowy wymiar godzin w klasie (w każdym semestrze)		Razem w dwuletnim okresie nauczania
		VII	VIII	
1.	Język polski	5	5	10
2.	Język obcy nowożytny	3	3	6
3.	Historia	2	2	4
4.	Wiedza o społeczeństwie	1	1	2
5.	Geografia	1	1	2
6.	Biologia	1	1	2
7.	Chemia	2	1	3
8.	Fizyka	1	1	2
9.	Matematyka	4	4	8
10.	Informatyka	1	1	2
Razem na obowiązkowe zajęcia edukacyjne		21	20	41
Godziny do dyspozycji dyrektora szkoły		2		2
Ogółem		43		

RAMOWY PLAN NAUCZANIA DLA KLASY VII i VIII SZKOŁY PODSTAWOWEJ DLA
DOROSŁYCH PROWADZĄCEJ ZAJĘCIA W FORMIE ZAOCZNEJ

Lp.	Obowiązkowe zajęcia edukacyjne	Semestralny wymiar godzin w klasie				Razem w dwuletnim okresie nauczania
		VII		VIII		
		I semestr	II semestr	I semestr	II semestr	
1.	Język polski	45	45	45	45	180
2.	Język obcy nowożytny	27	27	27	27	108
3.	Historia	18	18	18	18	72
4.	Wiedza o społeczeństwie	9	9	9	9	36
5.	Geografia	9	9	9	9	36
6.	Biologia	9	9	9	9	36
7.	Chemia	9	9	9	9	36
8.	Fizyka	9	9	9	9	36
9.	Matematyka	36	36	36	36	144
10.	Informatyka	9	9	9	9	36
Razem na obowiązkowe zajęcia edukacyjne		360		360		720
Godziny do dyspozycji dyrektora szkoły		36				36
Ogółem		756				

**RAMOWY PLAN NAUCZANIA DLA BRANŻOWEJ SZKOŁY II STOPNIA, W TYM
BRANŻOWEJ SZKOŁY II STOPNIA SPECJALNEJ DLA UCZNIÓW W NORMIE
INTELEKTUALNEJ: NIEPEŁNOSPRAWNYCH, NIEDOSTOSOWANYCH
SPOŁECZNIE ORAZ ZAGROŻONYCH NIEDOSTOSOWANIEM SPOŁECZNYM,
KTÓRZY REALIZOWALI RAMOWY PLAN NAUCZANIA DLA BRANŻOWEJ
SZKOŁY I STOPNIA PRZEZNACZONY DLA UCZNIÓW BĘDĄCYCH
ABSOLWENTAMI OŚMIOLETNIEJ SZKOŁY PODSTAWOWEJ**

Lp.	Obowiązkowe zajęcia edukacyjne i zajęcia z wychowawcą	Tygodniowy wymiar godzin w klasie		Razem w dwuletnim okresie nauczania
		I	II	
1.	Język polski	5	5	10
2.	Język obcy nowożytny	4	3	7
3.	Matematyka	5	4	9
4.	Informatyka	1	1	2
5.	Wiedza o społeczeństwie	1	-	1
6.	Wychowanie fizyczne	3	3	6
7.	Kształcenie zawodowe teoretyczne i praktyczne ¹⁾	12	16	28
8.	Zajęcia z wychowawcą	1	1	2
Razem na obowiązkowe zajęcia edukacyjne i zajęcia z wychowawcą		32	33	65
Godziny do dyspozycji dyrektora szkoły		3		3
Ogółem		68		

1. Minimalny tygodniowy wymiar godzin zajęć rewalidacyjnych dla uczniów niepełnosprawnych, w każdym roku szkolnym, wynosi:

- 1) w oddziale specjalnym – po 8 godzin na oddział;
- 2) w oddziale ogólnodostępnym lub integracyjnym – po 2 godziny na ucznia.

2. Wymiar godzin przeznaczonych na realizację zajęć religii lub etyki, języka mniejszości narodowej, etnicznej lub języka regionalnego, naukę własnej historii i kultury, naukę geografii państwa, z którego obszarem kulturowym utożsamia się mniejszość narodowa i zajęć sportowych w oddziałach i szkołach sportowych oraz w oddziałach i szkołach mistrzostwa sportowego określają przepisy, o których mowa w § 4 ust. 1 pkt 5, 7 i 8 rozporządzenia.

¹⁾ Podziału godzin przeznaczonych na kształcenie zawodowe teoretyczne i kształcenie zawodowe praktyczne w danym zawodzie dokonuje dyrektor szkoły, z tym że wymiar godzin przeznaczonych na kształcenie zawodowe praktyczne nie może być niższy niż 50% godzin przewidzianych na kształcenie zawodowe.

3. Praktyki zawodowe są realizowane w wymiarze określonym w podstawie programowej kształcenia w zawodach, w klasie ustalonej przez dyrektora szkoły. Dyrektor szkoły może rozłożyć w czasie przebieg praktyk zawodowych.

**RAMOWY PLAN NAUCZANIA DLA LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCEGO DLA DOROSŁYCH
PROWADZACEGO ZAJĘCIA W FORMIE STACJONARNEJ**

Lp.	Obowiązkowe zajęcia edukacyjne	Tygodniowy wymiar godzin w klasie (w każdym semestrze)				Razem w czteroletnim okresie nauczania
		I	II	III	IV	
		Zakres podstawowy				
1.	Język polski	3	3	3	3	12
2.	Język obcy nowożytny	3	2	2	2	9
3.	Historia	1	2	2	1	6
4.	Wiedza o społeczeństwie	1	0,5	-	-	1,5
5.	Podstawy przedsiębiorczości	1	-	-	-	1
6.	Geografia	1	1	1	-	3
7.	Biologia	1	1	1	-	3
8.	Chemia	-	1	1	1	3
9.	Fizyka	-	1	1	1	3
10.	Matematyka	3	2,5	2	3	10,5
11.	Informatyka	1	1	-	-	2
Razem przedmioty w zakresie podstawowym		15	15	13	11	54
Przedmioty w zakresie rozszerzonym		1	2	3	4	10
Razem na obowiązkowe zajęcia edukacyjne		16	17	16	15	64
Godziny do dyspozycji dyrektora szkoły		2				2
Ogółem		66				

1. Na przedmioty w zakresie rozszerzonym (dodatkowo, poza wymiarem godzin określonym dla przedmiotów w zakresie podstawowym) wymienione w podstawie programowej kształcenia ogólnego, w czteroletnim okresie nauczania, należy przeznaczyć:
 - 1) w przypadku języka polskiego, geografii, biologii, chemii, fizyki, historii muzyki, historii sztuki, języka łacińskiego i kultury antycznej oraz filozofii – po 6 godzin tygodniowo;
 - 2) w przypadku języka obcego nowożytnego, historii, wiedzy o społeczeństwie, matematyki oraz informatyki – po 4 godziny tygodniowo.
2. Dyrektor liceum ogólnokształcącego dla dorosłych, po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej i opinii słuchaczy, uwzględniając zainteresowania słuchaczy oraz możliwości organizacyjne, kadrowe i finansowe liceum, ustala przedmioty realizowane w zakresie rozszerzonym, spośród których słuchacz wybiera 2 przedmioty.
3. Przedmioty w zakresie rozszerzonym są realizowane w każdym semestrze.

4. Realizacja przedmiotów: historia muzyki, historia sztuki, język łaciński i kultura antyczna oraz filozofia może rozpocząć się w klasie I, II lub III.
5. Słuchacze oddziału (grupy oddziałowej, międzyoddziałowej lub międzyszkolnej), w którym tygodniowy wymiar godzin przedmiotów realizowanych w zakresie rozszerzonym jest niższy niż 10, mogą wystąpić z wnioskiem do dyrektora liceum ogólnokształcącego dla dorosłych o:
- 1) zwiększenie liczby godzin przeznaczonych na przedmioty realizowane w zakresie rozszerzonym albo
 - 2) realizowanie przedmiotów uzupełniających, dla których nie została ustalona podstawa programowa, lecz program nauczania tych przedmiotów został włączony do szkolnego zestawu programów nauczania. Tygodniowy wymiar godzin w czteroletnim okresie nauczania dla przedmiotu uzupełniającego wynosi co najmniej 2 godziny. Przedmioty uzupełniające ustala dyrektor liceum ogólnokształcącego dla dorosłych po zasięgnięciu opinii słuchaczy danego oddziału (grupy oddziałowej, międzyoddziałowej lub międzyszkolnej).

**RAMOWY PLAN NAUCZANIA DLA LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCEGO DLA DOROSŁYCH
PROWADZACEGO ZAJĘCIA W FORMIE ZAOCZNEJ**

Lp.	Obowiązkowe zajęcia edukacyjne	Semestralny wymiar godzin w klasie								Razem w czteroletnim okresie nauczania
		I		II		III		IV		
		semestr I	semestr II	semestr I	semestr II	semestr I	semestr II	semestr I	semestr II	
Zakres podstawowy										
1.	Język polski	27	27	27	27	27	27	27	27	216
2.	Język obcy nowożytny	18	18	18	18	18	18	18	18	144
3.	Historia	13	14	13	14	13	14	13	14	108
4.	Wiedza o społeczeństwie	9	9	-	-	-	-	-	-	18
5.	Podstawy przedsiębiorczości	9	9	-	-	-	-	-	-	18
6.	Geografia	7	7	7	7	7	7	7	7	56
7.	Biologia	7	7	7	7	7	7	7	7	56
8.	Chemia	7	7	7	7	7	7	7	7	56
9.	Fizyka	7	7	7	7	7	7	7	7	56
10.	Matematyka	21	20	21	20	23	22	23	22	172
11.	Informatyka	9	9	-	-	-	-	-	-	18
Razem przedmioty w zakresie podstawowym		268		214		218		218		918
Przedmioty w zakresie rozszerzonym		16		54		56		54		180
Razem na obowiązkowe zajęcia edukacyjne		284		268		274		272		1098
Godziny do dyspozycji dyrektora szkoły		36								36
Ogółem		1134								

- Na przedmioty w zakresie rozszerzonym (dodatkowo, poza wymiarem godzin określonym dla przedmiotów w zakresie podstawowym) wymienione w podstawie programowej kształcenia ogólnego, w czteroletnim okresie nauczania, należy przeznaczyć:
 - w przypadku języka polskiego, geografii, biologii, chemii, fizyki, historii muzyki, historii sztuki, języka łacińskiego i kultury antycznej oraz filozofii – po 108 godzin;
 - w przypadku języka obcego nowożytnego, historii, wiedzy o społeczeństwie, matematyki oraz informatyki – po 72 godziny.
- Dyrektor liceum ogólnokształcącego dla dorosłych, po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej i opinii słuchaczy, uwzględniając zainteresowania słuchaczy oraz możliwości organizacyjne, kadrowe i finansowe liceum, ustala przedmioty realizowane w zakresie rozszerzonym, spośród których słuchacz wybiera 2 przedmioty.
- Przedmioty w zakresie rozszerzonym są realizowane w każdym semestrze.

4. Realizacja przedmiotów: historia muzyki, historia sztuki, język łaciński i kultura antyczna oraz filozofia może rozpocząć się w klasie I, II lub III.
5. Słuchacze oddziału (grupy oddziałowej, międzyoddziałowej lub międzyszkolnej), w którym wymiar godzin przedmiotów realizowanych w zakresie rozszerzonym w czteroletnim okresie nauczania jest niższy niż 180, mogą wystąpić z wnioskiem do dyrektora liceum ogólnokształcącego dla dorosłych o:
 - 1) zwiększenie liczby godzin przeznaczonych na przedmioty realizowane w zakresie rozszerzonym albo
 - 2) realizowanie przedmiotów uzupełniających, dla których nie została ustalona podstawa programowa, lecz program nauczania tych przedmiotów został włączony do szkolnego zestawu programów nauczania. Wymiar godzin w czteroletnim okresie nauczania dla przedmiotu uzupełniającego wynosi co najmniej 36 godzin. Przedmioty uzupełniające ustala dyrektor liceum ogólnokształcącego dla dorosłych po zasięgnięciu opinii słuchaczy danego oddziału (grupy oddziałowej, międzyoddziałowej lub międzyszkolnej).

**RAMOWY PLAN NAUCZANIA DLA SZKOŁY POLICEALNEJ DLA DOROSŁYCH
PROWADZĄCEJ ZAJĘCIA W FORMIE STACJONARNEJ¹⁾**

Lp.	Obowiązkowe zajęcia edukacyjne	Tygodniowy wymiar godzin w semestrze				Razem w dwuletnim okresie nauczania
		I	II	III	IV	
1.	Kształcenie zawodowe teoretyczne i praktyczne ²⁾	18		19		37
2.	Podstawy przedsiębiorczości ³⁾	1		-		1
Razem na obowiązkowe zajęcia edukacyjne		19		19		38

Praktyki zawodowe są realizowane w wymiarze określonym w podstawie programowej kształcenia w zawodach.

¹⁾ Dotyczy szkoły policealnej o 2-letnim okresie nauczania. W przypadku rocznego, 1,5-letniego lub 2,5-letniego okresu nauczania, określony w tabeli wymiar godzin:

- 1) kształcenia zawodowego teoretycznego i praktycznego ulega odpowiedniemu zmniejszeniu lub zwiększeniu;
- 2) podstaw przedsiębiorczości nie ulega zmianie.

²⁾ Podziału godzin przeznaczonych na kształcenie zawodowe teoretyczne i kształcenie zawodowe praktyczne w danym zawodzie dokonuje dyrektor szkoły, z tym że wymiar godzin przeznaczonych na kształcenie zawodowe praktyczne nie może być niższy niż 50% godzin przewidzianych na kształcenie zawodowe.

³⁾ Dotyczy słuchaczy, którzy na wcześniejszym etapie edukacyjnym nie realizowali tych zajęć.

**RAMOWY PLAN NAUCZANIA DLA SZKOŁY POLICEALNE DLA DOROSŁYCH
PROWADZĄCEJ ZAJĘCIA W FORMIE ZAOCZNEJ¹⁾**

Lp.	Obowiązkowe zajęcia edukacyjne	Semestralny wymiar godzin				Razem w dwuletnim okresie nauczania
		semestr I	semestr II	semestr III	semestr IV	
1.	Kształcenie zawodowe teoretyczne i praktyczne ²⁾	165	165	175	175	680
2.	Podstawy przedsiębiorczości ³⁾	10	10	-	-	20
Razem		175	175	175	175	700

Praktyki zawodowe są realizowane w wymiarze określonym w podstawie programowej kształcenia w zawodach.

¹⁾ Dotyczy szkoły policealnej o 2-letnim okresie nauczania. W przypadku rocznego, 1,5-rocznego lub 2,5-letniego okresu nauczania, określony w tabeli wymiar godzin:

1) kształcenia zawodowego teoretycznego i praktycznego ulega odpowiedniemu zmniejszeniu lub zwiększeniu;

2) podstaw przedsiębiorczości nie ulega zmianie.

²⁾ Podziału godzin przeznaczonych na kształcenie zawodowe teoretyczne i kształcenie zawodowe praktyczne w danym zawodzie dokonuje dyrektor szkoły, z tym że wymiar godzin przeznaczonych na kształcenie zawodowe praktyczne nie może być niższy niż 50% godzin przewidzianych na kształcenie zawodowe.

³⁾ Dotyczy słuchaczy, którzy na wcześniejszym etapie edukacyjnym nie realizowali tych zajęć.